

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppolik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dănuș în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 181.

Brașov, Miercuri 18 (31) August.

1904.

Problema administrației.

În legătură cu cele atinse la locul acesta în numărul premergător al fôiei noastre despre călătoria lui Koerber în Galiția, ni-se pare a fi de interes pentru cetitorii noștri, decât vom reproduce mersul ideilor din caracteristicul articol ce-l publică „Magyarország“, cunoscutul diar maghiar opozițional de nuanță extremă, vorbind despre același eveniment din Austria și punând greutate în deosebii pe enunțarea făcută de ministru-președinte austriac la Cracovia privitor la problema administrației politice și a statului și despre stările din Galiția.

Fôia maghiară face o paralelă între Koerber și Tisza ca șefii administrației politice și, punând vorbele celui dintâiu în gura colegului său ungar, scrie:

„Am așteptat de la Ștefan Tisza următoarele enunțări:

„Eu sunt conducătorul cel mai suprem al administrației politice și am voit să mă conving la fața locului, decât legile se mănăie cu grije conform intențiilor guvernului, și decât se menține tot-deuna un contact amical cu populațiunea; căci administrația statului numai printr-o continuă purtare de grije pôte să corespundă deplin măreței sale probleme. Când vă ved, domnilor, înaintea mea, accentuez, că statul nici-odată nu pôte fi alt-fel, decât drept, și la interpretarea legilor nu este permis să se valideze nici un fel de violență, nici un fel de capriciu.

„Cele mai însemnate interese ale cetățenilor au fost încredințate funcționarilor politici; pe ei nu trebuie să-i conducă de cât gândul de a aplica regulamentele spre binele public și spre binele fie-căruia. Au trecut timpurile, când nu se șinea sémă de sôrtea a sute și miș de ômeni; ađi fiecare singuratic trage în cumpănă și nu este permis a nimici cu ușurătate, séu vrënd chiar, nici existența celui mai sêrac om. D-vôstrê serviți într-o țêră, care nu tot-deuna pôte să țină pas cu cultura progresivă. Cu atât mai vêrtos sunteți datorți să ajutați a-se înlătura lacunele. Prin acesta veți promova interesul națiunii d-vôstrê și al statului și veți satisfăce conștiința și onôrea d-vôstrê bărbătescă.

Cuvântarea acesta — urmază „Magyarország“ — nicăiri nu se potrivește așa de bine ca la stările publice din patria noastră. Administrația turcescă e dór mai rea, taimosă este și administrația muscălêscă, țêrile aceste absolutiste însê sunt locuite de popóre semi-barbare și n'ar fi putut să vorbescă așa nici marele vizir cătră pașale, nici fostul ministru rusesc de interne Plehwe cătră Bobrikow. De aceea credeam, că ideile desfășurate în vorbirea amintită s'ar fi cuvenit să le adopteze Tisza, ministrul președinte al Ungariei, care cu mână tare vrê să facă ordine la noi și care și-a pus ca țintă supremă a ambițiunii sale politice reforma administrației. Câtă bunăvoință și iubire de dreptate, ce sentiment de datorie și ce umanism transpiră din îndrumarea, pe care a

dat-o capul administrației politice organelor sale subalterne.

Lucrurile aceste — ăice mai departe „M-g“ — nu sunt închipuite, ci adevărate. S'a întâmplat o astfel de declarație numai alaltăeri, a făcut-o un ministru președinte, dêr nu Tisza la Oradea-mare, ci Koerber în Cracovia.

Fôia maghiară spune apoi, că cuvintele lui Koerber conțin o lecție aspră. A criticat administrația polonă așa fel, „incât noi am confundat-o cu cea maghiară“. El a spus funcționarilor galițieni, că habar n'au de legi, că tracteză rêu cu poporul, negliă problemele mai înalte ale administrației, judecă arbitrar, nimicesc existența cetățenilor, puțin le pasă de cultura progresivă, — de aceea nu există dreptate în stat. În chipul acesta se ruinează popor și stat.

După-ce face o paralelă între iubirea de pompă a Polonilor și a Ungurilor, „Magyarország“ termină așa:

Nimic nu se întâmplă fără cauză, și decât Neamțul curtenesce pe cineva, negreșit că vrê să-l fărmece; decî și Koerber vrê să câștige pe Poloni pentru politica sa de „monarchie unitară“, vrê să-i separe de Cehi și de ceilalți Slavî și să-i împace cu Germanii, pentru-ca să aibă majoritate în „Reichsrath“, decât la tómnă vor sta înainte cu pactul și cu proiectul noiei legi militare. Vrê să înfrângă obstrucția, cum i a succes acesta lui Tisza; de aceea negociază cu Polonii și se tocmește cu ei, cum s'a tocmît Tisza cu o parte a opoziției maghiare. Koerber a plecat la Poloni direct din Ischl, și se scie, că Polonii tot-deuna s'au pus în serviciul Curtii.

Care va fi ôre plata pentru viitorul lor atitudine? Vor căpêta ei o administrație așa de bună și cinstită cum li-o promise și o pretinde Koerber?

Memorandul consistoriului ev. din Sibiu. În ultima ședință a sesiunii din August a consistoriului ev. săsesc ținută în Sibiu sub președința curatorului bisericii Dr. Carl Wolff s'a hotărît a-se adresa guvernului un memorandum în afacerea cunoscutului ante-proiect al lui Berzeviczy. Acest memorandum va releva defectele și inconvenientele pedagogice ale proiectului, jicnirea inevitabilă a nivelului cultural al școlilor nemaghiare, precum și violarea gravă a autonomiei bisericesci. Memorandul acesta, care conține un protest energic contra planurilor lui Berzeviczy va fi prezentat guvernului în persoană de cătră președintele consistoriului.

O fôie maghiară

despre „Societatea pentru fond de teatru român“.

Organul guvernamental „N. H.“ din Clușiu, care mai deunăđi publicase nisce suspușionări insipide contra „Asociațiunii“, se ocupă în numărul său ultim de „Societatea pentru fond de teatru român“, făcându-i

istoricul. Estragem din articolul fôiei unguresci inspirate de guvern următorul pasagiu, care denotă, că orîce mișcare românească, fie chiar estetică culturală séu artistică, este combătută de domnia de la putere. Etă acel pasagiu:

„Cei-ce stau în fruntea societății, față cu Maghiarii declară că nu urmăresc de cât scopuri culturale și artistice, érsocietatea n'are nimic comun cu politica de naționalități.

„Ei bine, chiar și decât am admite această frumoasă declarațiune, totuși trebuie să constatăm, că realizarea țintei societății nu merge de loc pe același drum cu tendințele noastre îndreptate spre desăvîșirea statului național unitar“.

Despre felul acesta de gândire al domnilor de la putere s'a scris mai deunăđi la loc de frunte în diarul nostru și declarația de mai sus a unui diar oficios este o ilustrație nu se pôte mai flagrantă a celor susținute de noi în amintitul articol.

De la adunarea Societății pentru fond de teatru român.

Brad, 28 August.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Sâmbătă la opt ôre dimineța am ajuns la Deva, și peste un ceas am plecat cu trăsurile înspre Brad. Era un ceriș înorat și cêța se coborise de pe culmi, destrămându-se pe vale. Era așa de tristă valea Mureșului și totuși ceva nespuse de serios îmi bătea la pórta sufletului meu; era evlavie, că m'apropiă de munți, de munții noștri, de légânul sentimentului românesc.

Ghemuiți într-o trăsură, patru cêsuri fără întrerupere am mers, străbătând pozițiile cele mai romantice, urcând și coborînd și la fie-care cotitură deschidându-ni-se alte și alte priveliști, cari se întreceau într-un desfătarea ochilor mei.

Am trecut prin sate, cari mi-au redeșteptat într-un mod cu mult mai puternic emoțiile pe cari le-am încercat, cetind istoria acelor locuri. M'am întêlnit cu „Moșii cu doniți și cu ciubare“, conducându-și caii lor mici, triști și sêrăcacioși. În urechi îmi suna cântecul:

„Munții noștri aur pórta,
Noi cersim din pórta 'n pórta“.

Ploua mêrunt și se lăsa tot mai mult cêța de pe culmi și valea par'că tot mai mult se sfîrșia de dorul de sôre.

Cătră 12 ôre am ajuns la Brad, un orașel simpatic, cochet și românesc.

Sêra la 7 ôre au sosit ôspeții din spre Arad. Au fost întâmpinați la gară de comitetul arangiator, în frunte cu președintele, d-l protopop din loc, Vasile Damian.

Ôspeții au fost salutați călduros de d-l protopop Damian, căruia i-a răspuns mulțumindu-i d-l președinte Iosif Vulcan.

Au fost conduși apoi pe la cvartire și la 8 și ceva s'au adunat la așa ăisa sêră de cunoscință în sala de la hotelul Central.

Mese în lungul și latul sălii învitară pe cei ce doriau să se cunoscă și s'asculte pe Ghiuț, pe neîntrecut dintru cele românești Ghiuț, lăutarul în Munții apusenii.

Prof. Albu în frumoșe cuvinte roștesce discursul de bună-venire.

D-l Vulcan îi răspunde cu entuziasmul caracteristic d-sale și vorbește despre importanța culturală a gimnasiunii din Brad, spunând între altele acest adevêr, care mi-s'a întipărit în minte: „Nu acela are meritul, care din prisosință jertfesce pe altarul națiunii, ci acela, care-și trage de la gură, ca să facă fapte mărețe pentru poporul seu.“

Animatiia a urmat până târziu.

Între ôspeți vă pot enumera pe următorii: Dr. Cornel Iancu (Arad), Eugen Simona cand. adv. (Arad), Petru Căltunaru (Orșova), Borza Nic. preot cu fiul (Viștea-inf.), Ungureanu adv. (Timișoara), Dr. Dobrin adv. (Lugoș), Victor Popovici preot (Ciaba), Dr. Groazdă adv. (Buteni), Petra-Petrescu, Onițiu cu d-na, Blaga, Goldiș cu d-na, Dr. Braniscoe, Athanasie Baicu (Ghiroce), Dr. Măreș, Ioan Fugăț (Luncoiul de jos), N. Hențiu notar (Sêliște), Dionisie Sida not., Negru (Abrud), notar Berariu Ioan (Bran), Dr. Rob med. comun (Baia-de-Criș), not. Pamfilie Plaștea din (Mihăleni), Dionisie Sida, not. (Băița), protopretorele Krasznay Olivér din partea poliției, subpretorele Valer Candrea, Birăuțiu (Budapesta), Dr. Suciș (Arad), D-na Murașan cu d-șora și d-șora Butean din Beiuș etc. etc.

Điaua adunării — Duminecă.

S'a ținut serviciul divin, la care a slujit protop. Damian, preot Rimbaș din loc, preotul Vict. Popoviciș din Ciaba și diaconul din Hălmaș Enea Joldea.

De la biserică lumea s'a adunat în spațioșă sală de gimnastică decorată cu frunđă verde de stejar și cu portretul împêratului și ale cător-va ômeni de piôsă amintire ai bisericii noastre.

La masa presidială ocupă loc d-nii: Vulcan, Onițiu, Blaga, Petrescu, Goldiș, Ungureanu, prot. Damian, Dr. Pavel Oprișă dir. gimn., G. Pârău prof.

Masa diarisților: „Gazeta Transilvâniei“ Z. Bârsan și Horia P. Petrescu; „Luceafêrul“ Horia P. Petrescu, „Tribuna“ Goldiș, „Foporul Român“ Birăuțiu, „Drapelul“ Dr. Braniscoe.

S'a început ședința la 12 ôre printr-un discurs magistral roștit de președintele Iosif Vulcan.

D-lui Vulcan îi răspunde d-l prof. și director nou ales al gimnasiunii din Brad Dr. Pavel Oprișă, accentuând că cei din districtul Zarandului sunt gata să între sub stêgul Societății teatrale.

La acesta d-l președinte Vulcan îi mulțumesc spunându-i, că decât vor face așa, nu vor face decât să ducă la îndeplinire intenția nobilă a lui Iosif Hodoș.

D-l Fărău, fost director, vorbesce fôrte frumos în numele „Asociațiunii“.

D-l Vulcan îi răspunde.

Se aleg apoi doi notari: V. Goldiș și Dr. Iosif Blaga.

Înainte de a trece mai departe se ridică d-l Vulcan și spune, că-și ține de datorință să vorbescă despre Dr. Iosif Hodoș.

Lumea la urmă, în cinstea celui mort se ridică.

În comisia pentru înscrierea de membri s'au ales: Dr. I. Papp, Al. Draia, Dr. P. Oprișă, Dr. I. David, Adam Damian.

În comisiunea pentru cenzurarea ra-

portului: Dr. V. Branicea V. Damian, St. Albu, Nic. Hențiu, Dr. Ioan Radu.

In comisiunea pentru censurarea cassei: Dr. G. Dobrin, Petru Rimbaș, Nic. Borza, Dr. Grozda, Ioan German.

Discursul d-lui Iosif Vulcan,

prin care a deschis adunarea gen. a Societății pentru fond de teatru român, în Brad.

— Urmare. —

Entuziasmul din timpurile renascerii noastre slăbește din ce în ce mai rău. Atunci la adunările noastre culturale se întrunia totă elita clasei noastre inteligente de pretutindenă, deși căi ferate nu pră erau și călătoria se făcea două-trei zile cu trăsura, cu mari osteneți și jertfe materiale; astăzi, când comunicațiunea a devenit ușoară și eficientă, ne bucurăm, decât putem să salutăm la aceste întruniri pe cei din partea locului și pe cei din împrejurime. Cei-lalți, poreclii „fruntași“, cred că-și împlinesc datoria, decât trimit câte-o depeșă de felicitare.

Sunt foarte caracteristice aceste adunări. A une-ori în ele se întrunesc atât de puțini, că abia se pot compune obicnutele comisiuni. La banchet însă vine lume multă și numărul toaștanților despre misiunea descendenților divului Traian e mai mare, decât al acelora, cari au participat la adunare. Ți se ra la bal, sala e înțesată, căci grosul publicului vine după adunare pentru bal. Reporterii diarelor scriu despre adunare de ce rënduri, despre banchet o sută și despre bal trei sute. Acesta așteptare este semnificativă pentru măsura interesării cu care obștea noastră întâmpină și petrece adunările sale culturale. Insemnătatea cea mai mare se dă balului. Din cele petrecute la adunare aflăm, că fiind timpul înaintat, lecturile intrate nu s'au putut citi; despre bal cetim colone de frase, din cari vedem, că au luat parte o sută douăzeci de părechii, din cari două brave româncuțe au purtat costum național, că s'a jucat și „Romana“ — der nu ni-se spune, că aproape nimeni nu o scia și că covârșitoarea majoritate a damelor nu conversa românește.

De câte-ori ved atăta lume cultă românească, mă prinde mirarea, că starea noastră culturală nu înainteză mai repede. Clasa inteligentă românească a devenit atât de mare și puternică, încât decât fiecare și-ar face datoria, am produce minuni.

Să nu mi-se observe, că pedeca înaintării noastre mai grabnice e sărăcia, căci înființarea celor aproape o sută de bănci românești, cu capitaluri de milioane toate din punga noastră, desmint eclatant scusa sărăciei. Dacă am fi atât de săraci, precum se susține, n'am fi fost în stare să înființăm nici un institut de bani, cu atât mai puțin să dăm viță unei serii de ele.

Și decât totuși suntem săraci, apoi sărăcia noastră nu are cauza ei în lipsurile materiale, ci aiurea. Fie un popor cât de mic, cât de asuprit, cât de lipsit de bună-tățile vieții, el nu este sărac, decât în pieptul său arde focul sacru al entuziasmului, care îi alimenteză speranța și încrederea în viitorul său. Entuziasmul nostru scăzut, noi ne pierdem pe di ce merge magnetul conducător, ne abatem de pe calea croită de străbunii noștri și rătăcim pe drumuri, cari ne duc la prăpastii. Idealismul nostru stins, ajungem la rezultatul, că pentru scopuri culturale nu ne dăm mâna să putem jertfi căți-va bani, căci suntem săraci, — der în același timp ne întrecem să semnăm cât de multe acții la banca ce se înființeză. Pentru scopuri generale, punga noastră rămâne închisă și nu mai sprijinim, decât aceea ce ne aduce folos material personal.

Suntem săraci de imboldul ceresc, care se ne îndemne la fapte înalte, suntem săraci de darul de a jertfi pentru binele comun, suntem săraci de spiritul, care se ne învețe a fi impersonali, suntem săraci de dragostea care se ne împreune frați cu frați, suntem săraci de

puterea a ne învinge invidiile personale, suntem săraci de dorul a da mână de ajutor acelora, cari lucrează pentru înaintarea neamului, suntem săraci de idealuri, cari se ne încăldească sufletul amorțit. *Etă sărăcia noastră.*

In asemenea împrejurări, firesce, înaintarea noastră culturală lasă mult de dorit. Am făcut, ce-i dreptul, un progres mare, der acesta nu stă în proporție cu puterile noastre. Mult mai puțin înaintăm, decât am pute, căci numai o mică parte a neamului își dă concursul la marea operă a răspândirii luminii.

Cu nespusă bucurie și cu legitimă mândrie vedem înmulțirea bărbaților noștri de știință, progresul unora din gimnasiile și alte școli medii ale noastre, cu deosebire fericire aplaudăm înființarea și munca rodnică a Reuniunilor femeiești și a școlilor civile de fete, constatăm cu plăcere deschiderea a mii de școle de la sate pentru instrucțiunea poporului; der inima ni-se stringe de durere și de rușine, când aflăm numărul înspăimântător de mare al analfabeților, când cetim, că sunt o mulțime de sate unde un suflet de om nu scie să cetască și să scrie. Și în durerea noastră exclamăm: *Unde sunteți preoți și învățători?* Cum veți da sēmă A-Tot-puternicului de marea misiune, ce vi-s'a încredințat?!

(Va urma.)

Războiul ruso-japonez.

Etă cum se prezentă situațiunea la Port-Arthur și la Liaoyang, după ultimele sciri telegrafice:

Agenția „Reuter“ află din Tokio cu data de 28 August, că dela 27 August o ore-care liniște s'a observat la Port-Arthur. Se crede, că trupelor li-s'a dat un scurt răpaos în urma luptelor crâncene din ultimele zile ale lunii. Japoneseii pregătesc însă un nou plan de atac și fac mari pregătiri în vederea unui asalt general energetic.

Luarea fortăreței Port-Arthur e mult mai dificilă, decum se credea. La Tokio sunt desilusionați din cauză că se întârzie cucerirea Port-Arthurului. Mai ales fortul *Itșau* desfășură o mare rezistență, zădărnici încercările Japoneseilor. Ultimele atacuri contra acestui fort, au fost respinse cu mare succes.

— In regiunea *Liaoyangului* luptele au reînceput cu multă înverșunare. Cele trei armate japoneze (Kuroki, Oku și Nodzu) au reluat atacul general contra lui Kuropatkin.

Din Tokio se telegrafază, că la 25 August Japoneseii au făcut un asalt contra pozițiunii rusești dela Așanșan. Atacul a fost estraordinar de violent, însă *Rușii au respins pe Japonesei*, cari avură mari pierderi.

Foile berlinese spun, că cu tot succesul Rușilor din acea di, ei s'au retras în cea mai deplină ordine.

Agenția telegrafică rusă află din Mukden, că un tren sanitar cu 120 soldați și 5 ofițeri răniți a trecut prin Mukden, în dreptându-se spre nord. Răniții spun, că lupta a ținut timp de trei zile fără întrerupere pe frontul de la ost și sud. Mai ales detașamentele corpului al treilea de armată siberian, au intrat mai direct în foc. Două baterii japoneze (32 tunuri) au fost complet desorganizate în acea luptă. Se dice, că în luptele aceste de trei zile Rușii ar fi luat ca pradă de la Japonesei, un număr mare de pușci. Luptele au culminat în atacul de la *Anping*, unde artileria japoneză a produs o mare învăl-mășală în rindurile Rușilor.

Agenția „Reuter“ din Londra publică o declarație a *Țarului asupra războiului*. Țarul se fi diș, că armata rusă, care luptă contra Japoneseilor, pôte să reziste încă luni de zile, ba chiar până la finea anului, fără a primi alte ajutoare. Ea este acți destul de tare pentru a țină piept atacurilor japoneze.

Românii cuceresc teren.

Cu toate eforturile șovinistilor de a stărpi naționalitățile din această țară, acestea trăiesc și câștigă din ce în ce mai mult în vigore.

Diarul „E—k“, care mai deunădi lamenta despre coplesirea elementului maghiar prin Jidovii imigrați din Galiția, cari ajunși la putere își bat joc de imnul lor național — astăzi a uitat acel cântec și se năpustesc erăși asupra Românilor.

O dore cu deosebire pe fôia șovinistă, că Românii și-au făcut în timpul din urma un centru economic și cultural în B. Huedin, orașel, care până mai deunădi se fălia, că are 95% locuitori maghiari.

De când cu înființarea institutului de credit și economii „*Vlădeasa*“ — dice „E—k“ — s'au schimbat lucrurile. Institutul, la început modest, astăzi și-a întreit capitalul, are fond de rezervă, a urcat lefurile funcționarilor, plătesce pentru depuneri 6%, și-a făcut un frumos edificiu în valoare de 20.000 corone și a cumpărat un loc în strada principală, unde Românii își vor zidi biserica. Românii chiar și pe stradă îndrăsnesc(!) să vorbescă românește. În Huedin, unde mai înainte nu erau de cât câți-va lucrători cu diua Români, cari se rușinau a spune, că sunt Români și se duceau la biserica catolică, astăzi este o colonie considerabilă românească, lucrătorii obișniți de altă dată se mărturisesc cu mândrie Români și mâne-poimâne se va ridica în Huedin o biserică românească, care va întrece în frumusețe pe cea catolică și reformată.

Autorul articolului dă cu părerea, că pe lângă șola maghiară, ar fi nevoie ca și societatea să propage spiritul național maghiar printre Români, altmintea „politica greșită, ce se urmăzează fața cu naționalitățile va duce direct acolo, că în scurt timp nu va mai exista ținut curat maghiar“.

Nu cumva „E—k“ ar voi, ca Românii nici să nu-și mai vorbescă limba și să nu se mai intereseze absolut de sôrtea și înaintarea lor?

SCIRILE DILEI.

— 17 (30) August.

† **Tipograful Ioan Weiss.** Duminecă a răposat în Bucuresci nestorul tipografilor de acolo *Ioan Weiss*, în etate de 73 ani. El a fost președintele de onore al societății tipografilor „Gutenberg“ din Bucuresci și ca bun naționalist german a fost membru al tuturor reuniunilor germane și săsesci din capitala română. El este Sas originar din Brașov și în ajunul revoluțiunii de la 1848 a fost culegător în tipografia lui *Ioan Gôtt* de aici, însărcinat în deosebi cu culegerea „Gaz. Transilvaniei“. In anul 1850 a mers la Sibiiu, unde sub conducerea lui Andreiș Mureșianu a lucrat 4 ani în tipografia, unde se tipărea gazeta oficială pentru Transilvania. A făcut apoi călătorii în străinătate și la 1856 s'a reîntors er în tipografia lui Gôtt din Brașov, ca factor, și în timpul acesta el a lucrat mult ca metteur al „Gazetei“ noastre. In 1864 a trecut în România, unde cu timpul și-a cumpărat o tipografie proprie, pe care a condus'o 32 ani. A fundat și diarul „Războiul“. In timpul din urmă a fost decorat pentru activitatea sa zeloză și roditoare ca tipograf, cu ordinul „Coroana României“. Odihnescă în pace!

Din Cernăuți se scrie, că ministrul președinte austriac *Dr. Koerber* va sosi în 3 Sept. n. a. c. în Cernăuți, unde va petrece o di. Cu ocaziunea această ministrul austriac va acorda numeroase audiënțe.

„Clubul român din Viena“ și serbarea de la Putna. „Clubul român“ din Viena a bătut din incidentul serbării centenare de la Putna medalii de aur, argint și bronz. Medaliiile pörta pe avers chipul vovodului Ștefan-cel-Bun și Mare—după icôna de la mănăstirea Voronețului — cu inscripția: „Uniți în cegete, uniți în Dumneșeu“, era pe revers inscripțiunea: — In memoria lui Ștefan-cel-Mare — Clubul român din Viena — Putna 2/15 Iulie 1904. Medalia de aur a fost închinată museului mănăstirii Putna, era câte una de argint a fost prezentată de către

președintele societății d-l consilier de tribunal *Dr. Pamfil Dan* președintelui țării printului *Hohenlohe*, Eminenței sale Metropolitanului *Dr. V. de Repta* și d-lui consul regal al României *Cogălniceanu*. Restul medaliiilor de argint și de bronz a fost pus în vânzare, destinându-se venitul curat parte pentru fondul clubului român, parte pentru „Internatul din Rădăuț“.

„Regină și copil“. Diarul „*l'Aurore*“, sub titlul de „Regină și copil“, spune, că Regina României a terminat libretul unei opere estrasă din „*Jeanne D'Arc*“ și a chemat, la castelul *Neuwied* de pe Rin, pe *Florizel von Reuter*, copil de 12 ani, celebru prin talentul lui de violonist și compositor musical. Vrea să-i încredințeze libretul, pe care să facă musica, fiind convins, că el o va pute crea mai bine ca ori-care alt constructor de armonii.

Episcopul Ivankovici la — mănăstire. Diarele maghiare aduc scirea, că episcopul *Ivankovici* *Janos* din *Rozsnyo* și-a dat dimisia atât monarhului, cât și papei. Se va inventaria mai întâiu averea mișcătoare și nemișcătoare a dieceșei și episcopul se va retrage într'o mănăstire, unde i-se va da o pensie de grație de 6000 corone.

Un accident regretabil. Cetim într'un diar din Bucuresci: *Ștefan Orza*, fost sub-prefect și pe timpul conservatorilor șef de poliție în *Bêrlad*, mergend cu trăsura de la comuna *Pochidia* spre *Bêrlad*, trăsura s'a răsturnat și *Orza* a cădut așa de rău, încât în urma rănilor a murit pe drum. In aceeași trăsură se afla și d-l farmacist *Lazar Bistrițeanu*, care a scăpat cu nisce contuziuni mai ușore.

O statistică a marilor duci rusești. Cu ocaziunea naserii țareviciului, atențiunea lumii s'a oprit pentru moment asupra marilor duci ai Rusiei. Și etă ce ni-se spune despre ei. Au drept la titlul de mari duci și altele imperiale fiii, frații, unchi, nepoții și verii până la al 2-lea grad inclusiv ai împăratului. Acești mari duci ați, împreună cu țareviciul nou născut, sunt în număr de 34. Statul rus le servește la fie-care câte-o listă civilă de 2 milioane și jumătate franci de persoană. Ast-fel, că în bugetul imperiului, capitolul marilor duci figură cu 80 milioane franci pe an. Afară de acestea marii duci au averi particulare, cari se întind pe 5 mii mile pătrate, adică a 4-a parte din imperiu, și cuprind un număr de 325 palate în diferite orașe ale Rusiei. Numărul total al servitorilor lor trece peste cifra de 100 de mii indiviți.

500 hectare de pădure pustiite de foc. Din *Buzău* se scrie, că focurile mari, cari s'au iscat în pădurile statului român, aflătoare la granița Transilvaniei, au pustiit vre-o 500 hectare de pădure de brați. Cercetările făcute au scos la ivelă, că mai mulți ciobani, cari și-au pregătit de-ale mâncării, ar fi cauzat din neabăgare de sēmă aceste incendii. Numeroși ciobani au fost arestați.

Ploile din ultimele zile s'au întins și asupra României și au fost chiar în unele districte atât de abundente, încât au cauzat inundări; ast-fel în districtul *Covurlui* în comunele *Crăescu*, *Drăgușeni*, *Corni* etc. In urma acestor ploa a dispărut lipsa de apă, care a amenințat multe districte și se speră, că în urma ploilor va cresce și iarbă suficientă pentru vite.

Cununie. D-l *Virgil P. Pop* își va serba cununia la 30 August n. cu d-șora *Adela Roșca* în biserica gr. cat. din *Făgăraș*.

Sciri mărunte din România. Ministrul-președinte român d-l *Dimitrie Sturdza* a sosit Sămbătă în *Gastein*.

— Ministrul de externe român d-l *I. C. Brătianu* intenționează, să ridice consulatul din *Cernăuți* la rangul de consulat general.

— Judele de instrucție *Negrea* a încheiat definitiv actele de investigație în afacerea *omorului de la cafenea Macedonia*. Judele de instrucție constată, că *Nusi-Tuliu* a împușcat mai întâiu asupra lui *Lecanta*, vedënd, că acesta scote revolverul. Omorirea lui *Lecanta* nu este cvalificată drept omor politic — cum se credea, ci drept omor ordinar.

— *Recolta Soiei* în România este — precum se anunță — foarte multumitoare și n'a suferit de loc în urma secetei. Ministrul de domenii a cerut de la toate fermele statului rapôrte detaliate cu privire la recolta Soiei.

Sciri mărunte. Pe linia căilor ferate *Clușiu-Oradea* i-s'a furat dōmnei *Rediger*, soția unui avocat din *M. Oșorhei*, o cu-

tie cu juvaericele în valoare de 1500. — Tribunalul din Clușiu a condamnat pe *Simon Moricz* la 3 ani închisoare pentru falsificare de monede și furt. — Scirea publicată de noi despre bruma și incendiile de pădure de pe *Buzae* (Treiscaune) o vedem reproducută de foile maghiare greșit scriindu-se, că acea pacoste s'a întâmplat în Buzău (România) — În *Vesprim* s'a deschis o expoziție industrială, cu care ocaziune a explodat un tun pentru împărșciarea norilor, eșus în pavilionul contelui *Bathányi* rânind grav două persoane. — Deputatul *Klofac* din Reichsratul austriac, care se duse ca corespondent în Extremul-Orient, a dispărut nu se știe unde.

Musica orășănescă va cânta ađi, Marți, pe promenada de jos la orele 5 1/2 d. a.

In afacerea moșiei „Sudiții“.

— Urmare. —

După un an de gestiune administratorul moșiei „Sudiții“ d-l Ioan Munteanu, prezintă comitetului parohial al bisericii s-tului Nicolae, următorul Bilanț general, cu data de 31 Decembrie 1903:

I. „Activ

- Saldul casei Lei 909.80
- Pretensiuni din invoeli 420.05
- „ „ nutreturi, cartofi etc. 3156.20
- „ „ Lazar Goldenstein 308.80
- Lefuri avansate la personal 187.75
- Soldul Bisericii proprietare 12172.90
- Valoarea Inventarului 31589.30
- Produse în ființă:
 - spirt Lei 500.—
 - porumb vechi bobe 299.60
 - 600 chile porumb în stuleți 30000.—
 - 33 saci fasole à 10 „ 330.—
 - 46 „ mazăre à 8 „ 368.—
 - 958 „ orz 3832.—
 - 485 „ ovės 1940.—
 - 2000 kgr. cartofi 1/4 „ 80.—
 - 5 clăi fân 1500.—
 - 6 stânjeni paie orz 240.—
 - 20 căpițe paie mazăre à 20 „ 400.—
 - 15 saci grâu mărunt à 4 „ 60.— „ 39549.60
- Sămănături pe 1904:
 - 803 pog. grâu à 6 Lei 4818
 - 110 „ rapiță à 6 „ 660
 - 10 saci rapiță à 12 „ 120
 - 824 saci grâu à 10 „ 8240 „ 13838.—

Lei 102132.40

II. „Pasiv.

Creditorii:

- Vas. Georgescu Lei 666.70
- D. Popescu 13610.40
- Personalul, lefuri restante 433.45
- Arândă 46000.—
- Profit net 41422.85

Lei 102132.40

Semnat Ioan Munteanu m. p.

1) La activele acestui bilanț a) Valoarea inventarului (zestrea moșiei), în care se cuprind mașini agricole, vite etc. e de Lei 31589.30, er nu de circa Lei 29.000. Acastă valoare e luată cu pretul întreg de cumpărare, fără considerare la amortisarea ficșată în instrucțiune, cu 10%.

b) La poziția „Produse în ființă“ cantul porumbului e luat cu 600 chile, er nu cu 700 chile. după cum afirmă corespondentul din „Telegraful Român“ și „Tribuna“. Acastă cantitate de 600 chile încă e numai aproximativă, se înțelege urcată, după cum se va vedé din bilanțul ulterior stabilit prin experti la fața locului.

Aici e de interes să se știe, că un registru al produselor de pe moșia Sudiții n'a existat cu 31 Decembrie 1903, ci numai cu începerea a. 1904.

În pasivele acestui bilanț a) arândă nu e considerată cu suma arândei vechi, de Lei 52.950.—, ci cu suma de L. 46.000 pentru-că aici s'a avut în vedere scăderea dărilor către stat, comunale, județene, etc. cari fac anual Lei 6.145.40, considerate de altcum în C-tul cheltueli generale.

b) Profitul net (corect dis profitul brut), conform bilanțului arangiat de administratorul moșiei Ioan Munteanu, ar da suma de Lei 41.422.85, ceea ce nu este un profit real, după cum se va vedé din bilanțul făcut ulterior și revédut de omeni experti.

În acest bilanț nu se mai ține seamă de interesele, după sumele, cari le-a avansat biserica proprietară în C-tul regei proprii, încă din a. 1902, precum nici de tantiema de 10% cuvenită administratorului, conform instrucțiunii provisorie.

Un an agricol de comun se încheie la finea lunii Iul Februarie a fie-cărui an, când urmază alt an nou agricol.

În consecință administratorul moșiei bisericeii, a și prezentat cu data de 29 Februarie 1904 următorul bilanț general, pe anul agricol 1903:

I. „Activ.

- Saldatul cassei Lei 672.45
- Următorii debitori (urmază 21 debitori) 946.05
- Soldul bisericeii proprietare 12216.—
- Valoarea inventarului (după amortisare cu 10%) 28394.70
- Produse în ființă:
 - spirt Lei 500.—
 - 530 chile porumb în stuleți 25440.—
 - 20 saci porumb bobe 160.—
 - 33 saci fasole à 10 „ 330.—
 - 36 „ mazăre à 8 „ 288.—
 - 958 „ orz și orzoiă 3832.—
 - 485 saci ovės à 4 „ 1940.—
 - 2000 kg. cartofi 1/4 „ 80.—
 - 5 clăi fân 1250.—
 - 6 stânjeni paie orz 240.—
 - 13 căpițe paie mazăre 195.—
 - 15 saci grâu fărmat 60.— „ 34315.—
- Sămănături pe 1904
 - 803 pog. grâu à 6 L. 4818.—
 - 110 „ rapiță à 6 „ 660.—
 - 10 saci rapiță à 12 „ 120.—
 - 824 „ grâu à 10 „ 8240.— „ 13838.—

Lei 90382.20

II „Pasiv.

- Următorii creditorii (urmază 13 creditorii) Lei 14750.45
- Arândă moșiei pe anul 1903/4 „ 46000.—
- Profit net 29631.75

Lei 90382.20

Semnat Ioan Munteanu m. p.

Notăm mai întâiu de tôte, că în timpul din 31 Decembrie 1903, până în 29 Februarie 1904, nu s'a făcut nici o schimbare (prin cumpărare séu vânzare), în cantul produselor. Cu tôte acestea, după 2 luni de zile, administratorul moșiei Sudiții prezintă un nou bilanț (cel amintit), cu data de 29 Faur 1904. în care se arată un profit net de Lei 29631.75 (față de Lei 41422.85 din bilanțul făcut cu 2 luni înainte), adică cu Lei 11791.10 mai mic. Notăm mai departe, că în acest bilanț cantul porumbului la poziția „Produse în ființă“ e luat cu 530 chile, față de cantul de 600 chile din bilanțul făcut cu 2 luni înainte, și că s'a luat în considerare și amortisarea inventarului cu Lei 3155.—

Diferența între bilanțul din 29 Faur 1904, față de cel din 31 Decembrie 1903 o constituie pozițiile de la:

- Valoarea inventarului (zestrea moșiei) cu lei 3155 *)
- amortisare de 10% 5234.60
- Produse în ființă cu 3401.50
- Alte poziții

Lei 11791.10

Acest bilanț (din 29 Februarie 1904) a fost aprobat de comitetul actual în ședința sa din 16 Iunie 1904 prin hotărrea nr. 81 cu adausul, că la pasive se se considere și saldul de interese rezultat de la sumele avansate și sumele întrate în contul regeii proprii, cu lei 1867.35, precum și beneficiul administratorului de 10% cu lei 2776.40, rămânând profitul net de care ar puté beneficia biserica s-tului Nicolae de lei 24988.

Acest profit, după un an agricol extraordinar de bun (a. 1903), ar puté fi considerat așa, numai în cazul, când regeia proprie ar fi durat cel puțin 10 ani. Pentru a-se vedé adevărata situație a regeii proprii la Sudiții, comitetul printr'o comisie specială trimisă la fața locului, considerând însemnările administratorului și bilanțul prezentat de densus și amintit mai sus, controlând din nou inventarul moșiei, printr'un expert, stabilește următorul bilanț real, pentru restimpul din 1 Septembrie 1902 până în 29 Februarie 1904.

I. Activ.

- Saldul cassei Lei 672.45
- 21 debitori 946.05
- Saldul bisericeii proprietare „ 12216.—
- Valoarea inventarului lei 31549.70 minus 10% amortisare 3155.— „ 28394.70
- Produse 34315.—
- Sămănături pe 1904 13838.—

Lei 90382.20

*) B. după valoarea inventarului din bilanțul din 31 Decemb. 1903 amortisarea ar fi sé fie de lei 3158.90, er nu de lei 3155.

II. Passiv.

- 13 creditorii Lei 14750.45
- Arândă moșiei pe 1903/4 „ 46000.—
- Sald de interese 1867.35

Lei 62617.80

- 10% beneficiu administratorului de la saldul de lei 27764.40 „ 2776.40
- Profit net 24988.—

Lei 90382.20

De ore-ce concludes sinodului parohial ordinar al bisericeii s-tului Nicolae din Brașov, ținut la 18 Ianuarie 1904, la pct. 16 alinea I dispune:

ca „Moșia Sudiții sé se dea prin licitație publică séu pe basa unui ofert favorabil în arândă, cu proxima ocaziune posibilă, decât condițiunile de arândare vor fi acceptabile“, nu mai încape îndoială că a trebuit sé se aibă în vedere, cum s'ar putea valoarea inventarului (zestrea moșiei) în acest cas. De aceea comitetul la aprobarea „Bilanțului general“ din 29 Februarie 1904 și-a făcut următoarea observare:

„La realizarea acestui profit de lei 24988.— s'a luat în considerare amortisarea inventarului cu 10%, conform instrucțiunii; — admitând că moșia nu s'ar mai lucra în regie, ci s'ar arândă, atunci din valoarea inventarului nu s'ar realiza, la nici un cas 90% (după amortisare de 10%), cum s'a computat, ci probabil numai 50% adică jumătate.

În cazul acesta valorând inventariul cu suma de lei 16000.— ar resulta, că activele ar fi de lei 77987.50, din care subtragând pasivele cu lei 62617.80, ar rămâné Sald de active de lei 15369.70.

Subtragând din această sumă 10% beneficiul administratorului de lei 1536.90, ar rămâné un Profit net de lei 13832.80 peste arândă netă acuală, socotită cu lei 46000.

Trebuie sé mai amintim aici, că între spesele făcute în contul regeii proprii, nu s'au considerat o multime de spese făcute cu publicării și diurne și spese la licitațiile de arândare în Bucuresci, cari încă ating cifra de lei 2500.

Așa-déră din profitul de mai sus, subtragând și aceste spese, ar resulta un profit net de lei 11332.80.

Acastă este starea reală a administrației în regie proprie a moșiei „Sudiții“ de la 1 Septembrie 1902, până la 29 Februarie 1904, cuprindând în sine și anul agricol favorabil 1903, după statistica ministerului de domenii din România „cel mai bun an agricol“ de la 1865 încóce.

(Va urma.)

Incendiul din Cămpeni.

Corespondentul din Bistra al „Unirei“ din Blășiș, martor ocular al teribilului incendiu, care la 17 August a mistuit peste 300 de edificii din frunțașă comună Cămpeni, descrie în numitul diar în cuvinte sfășietóre îngrozitóre catastrofă. Eită un extras din acea corespondență:

Eu, am înaintat pe drumul țerii până la 1/2 km., dér mai aprópe nu am putut, de ore ce flacările se aruncau ca bálaurii prin aer la distanțe fórte mari, ér șindilele aprinse sburau ca stelele peste noi. Am lăsat drumul țerii și am suit pe dealurile de miadă-nópte, de aci da vântul și mâna flacările spre miadă-đi.

M'am apropiat de biserica gr. cat. Coperișul și turnul erau deja mistuite de flacări. În acest moment flacările au început a eși pe ferestrele bisericeii chiar așa cum ies din cuptoriul de pâne. Peste 10 minute frumoșă biserica din Cămpeni, care era podóba bisericeilor gr. cat., era o adevărată ruină rémasă de foc.

Când ardea mai teribil biserica, aud un sunet plângétor. A crepat un clopot. În momentul următor aud un alt șgomot, cad clopotele prin turn în jos; după aceea cad tóte lemnele pe clopote și clopotele încep a fierbe. Peste câteva ore în locul, unde au picat clopotele, se aflau trei grămeđi de material brut, clopotele s'au topit. — Diminéța am intrat în biserica, ca să vedé de a mai rémas ceva, dér nu am aflat alt-ceva de cât cenuse, și pe prestol a rémas o cruce de metal.

Cine póte sé descrie focul teribil ce s'a iscat: 300 de superedificate, construite tóte din lemn de brad, de-odată în foc? — Priveam toți cum ard, căci a da ceva ajutor era imposibil. Pumpele de apă nu puteau face nimica, parte, pentru-că nu

puteau intra în foc, parte pentru-că valed de prin Cămpeni era sécă. La Arieș a strébate nu era cu puțință, de ore ce flacările se aruncau până din colo de riu. Astfel s'a nimicit tot ce a fost șfrumos în Cămpeni, fără a se puté salva absolut nimic! Au ars: cancelaria pădurarilor erariale, cancelaria pretorială, cancelaria comunală, cancelaria notarială, cancelaria perceptoratului regesc, cancelaria notarului public, cancelaria finanților, frumoșă apotecă a d-lui Hans Binder, tóte prăvăliile, frumoșele case ale frașilor Coțișel — 4 rénduri, a d-lui Dr. Z. Chirtop, școla gr. cat., școla gr. orientală etc. — Chiar și casele Wertheimiane, față de focul din Cămpeni, au fost o nimica. — Am védut cu ochii până au fost deschise 4 casse Werthaimiane și tot ce a fost în ele era scrum, așa: bani, hárții de valóre și alte scrisori.

Pe la 3 ore diminéța s'a potolit focul așa cât puteam umbla pe stradele arse, și numai acum am védut marea nenorocire a Cămpănarilor. Ce a fost combustibil tot a ars, așa: edificii, vestminte, mobile etc., fără a puté scóte! nici cât sé te legi la un deget. Hórele au ars tóte, asemenea fórte mulți porci. Ómeni nu. Ea o minune comunic, că între ruinele școlei gr. cat. s'a afla fotografia metropolitului Vancea, neatinsă de flacări.

ULTIME ȘCIRI.

Budapeșta, 30 August. Ministrul de réșboiú a dat ordin, ca tóte trupele cari se recruteză din Ungaria sé întrebuinteze în corespondența cu autoritățile unguresci limba maghiară.

Berlin, 29 August. „Berliner Tageblatt“ primesce din Tokio prin Shanghai șcirea, că Japonessii ar fi ocupat fortul *Itšan* situat pe linia nord-vestică (Port-Arthur), de unde vor puté sé-și îndrepteze atacurile contra liniei principale de forturi.

Mukden, 29 August. Eri au sosit aici, trecând spre nord 600 de rániși. La 26 August Japonessii au atacat centrul și flancul stâng rusesc, sperând că vor surprinde pe Ruși. Colónele japonese înaintau fără a descărca pușcături, apoi au atacat cu *baioneta*. Pierderile lor sunt fórte mari. A operat cu succes mai ales regimentul rusesc 139, care cu o baterie a încunjurat pe neobservate, flancul stâng extrem al Japonessilor și i-a atacat din spate. *Intregi colóne japonese au fost nimicite*. Japonessii au luptat c'un eștraordinar fanatism. Mulți din ránișii lor s'au sinucis, ca să nu cadă vii în mânilé Rușilor.

Londra, 29 August. Agenția „Reuter“ primesce din Liaoyang șcirea, că de la Anșanșau până la Mukden Rușii au pozițiuni escelent fortificate. Mereu sosesc soldați și artilerie. Drumurile dintre Mukden și Liaoyang și linia ferată geme de trupe rusesci.

Londra, 29 August. Rușii au evacuat Anșanșanul, deórece Japonessii au concentrat fórte covișitóre. Rușii se temeau, că li-se va tăia linia de retragere spre Liaoyang. Evacuarea s'a făcut Sâmbătă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie Wällischhof, stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiamet modern (pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sóre, massage, electrisare, gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate. Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 August n. 1904.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%, etc.

Cursul pietei Braşov.

Din 29 August n. 1904

Table with 3 columns: Item, Buy Price, Sell Price. Includes Bancnote rom. Cump. 18.94, Argint român. 13.84, Napoleond'ori. 19.03, etc.

Bela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următoarele cărţi:

(La cărţi: aici înşirate este a se mai adauge se lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III in 1848-49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viata si operele lui Andreiu Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blăşiu. Preţul 2 cor. plus porto 10 bani.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino si Lissa“, interesanta si eminenta conferenţă, ce a ţinut-o d-nul colonel c. si r. Francisc Rieger in reuniunile militare dela Braşov si Sibiu.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos Francu'n cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vitézul“, tradiţiuni, legende si schiţe istorice, de Ioan Pop-Reteganel. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradiţiuni si istorisiri din toate părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 bani. plus 6 bani porto.

„Românul in sat si la óste“. Acesta este titlul unei noue cărţicele, ce d-l Ioan Pop Reteganul, cunoscutul si meritosul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Ţeranul român si ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„David Almasianu“, schiţe biografice de Ioan Popea. Broşura acosta-presentă si multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori si când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la şcoala superioară de la Ferăstrău si la Seminarul Nifon Metropolitan din Bucuresci. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. Agrologia, seu Agricultura generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri in text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corónă.

Vol. II. Fitotechnia, seu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri in text. Carte premiata de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu in sesiunea 1889. Costă 8 corónă.

Vol. III. Zootechnia, seu Cultura generală si specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăncărie si lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri in text. Costă 8 corónă.

Vol. IV. Economia Rurală, seu organizaţiunea si administrarea moşilor mari si mici. Costă 8 corónă.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma in limba si literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei in limba noastră, care tratăză toate castiunile cele mai mari ca si pe cele mici privitoare la agricultura română din toate ţerile locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale ştiinţei si tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurenţacu cele mai bune lucrări apărute până acum in limbile culte germană, francesă etc.

Economia pentru şcoalele populare compusă de Teodor Roşiu, învăţător la şcoala principală română (din Lăpuşul-Unguresc. Ediţ. a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor si deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panaite Iosin. Preţul 50 b. pl. 10-b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură si fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărac in ţără săracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor“ seu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8º costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoţirile de credit împreună cu insoţiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea si conducerea de astfel de insoţiri, de F. W. Raiffeissen. Ediţiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruţiu, profesor in Blăşiu. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Imbunătăţirea stării sătenului, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 bani (pl. porto 5 b.)

„Cultura si îngrijirea grăului“, de I. F. Negruţiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru şcoalele populare de Teodor Roşiu. Preţul 60 bani. (plus porto 5 b.)

Un candidat de avocat

perfect in styl maghiar si român, se primesce momentan pe lângă condiţiuni foarte favorabile in cancelaria avocatului Dr. Mátyás Lázár, Sibiu, strada Urezului Nr. 11. 11180,1-3.

CUI ÎI PLACE

o faţă delicată si curată, fără pistrui o piele môle si un teint trandafiriu? Acela se se spele in fie-care şi cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 mineri.)

dela Bergmann & Co. in Dresden si Tetschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani,

in farmaciile:

- VICTOR ROTH la „Ursu“, FR. STENNER la „Leu“, JUL. HORNING la „Arap“, TEUTSCH & TARTLER drog. farmacia W. LINGNER, J. B. MIRSELBACHER sen.

in Braşov;

in Sighişora.

Nr. 108-1904.

Anunţ.

Aceia, cari doresc să ţină in anul şcolar 1904/5 Internatul „Ioncioviciu“, au să-si presinte, începând din 10 August v. până in 25 August v. incl., ofertele lor in scris. Braşov, 9 August v. 1904.

Eforia şcoalelor centrale române ort. răs. din Braşov.

3-3,1467

SIRUP de Smeură garantat natural, din 1904.

Oferăza in sticle a circa 1 Ko netto cu cor. 1-50 b. si circa 1/2 Kilo netto cu 80 b. împreună cu sticla.

A. Julius Teutsch

Braşov, Têrgul Cailor nr. 4.

La cumpărare de 5 Ko, cu 1.20 bani Kilo, fără vas. 1-3.1479.

Lucrul bun si solid nn are lipsă de reclam!

Primul Atelier braşovean de Uniforme.

Fondat in 1891.

D. PLATOŞ.

Fondat in 1891.

Prima si coa mai renumită firmă din Transilvania in ramul uniformei.

Liferăza pentru Voluntari de un an completa uniformă necesară cu Cor. 110-300 cor. sub garanţie, strict după regulamentul prescriis militarilor si totuşi elegant.

D. PLATOŞ.

1-3

Braşov, Strada Mihail Weiss nr. 3.

(Casele proprii).

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduţ cu cele mai bune mijloce tehnice si fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus in poziţiune de a pute esecuta ori-ce comande cu promptitudine si acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT SI COLORI.

CĂRŢI DE SCIINŢA, LITERATURĂ SI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ SI DE NUNŢĂ DUPĂ DORINŢĂ SI IN COLORI.

ANUNŢURI.

REGISTRE si IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.

BILANŢURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in lotă mărimca.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI si RESTAURANTE.

PREŢURI-CURENTE SI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc in biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, in etagiul, înderept in curte. — Preţurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

A V I S.

Prenumerăţiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face si re-inoi ori si când la 1-ma si 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenţi să binevoiască a arăta in deosebă, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit si să arete si posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Handwritten signature or mark.